

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 34) findes i tidenden sp. 1264).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov for Færøerne om rettens pleje.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 39) findes i tidenden sp. 649, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 31).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Mohr Dam: Udvalget har holdt 2 møder. Justitsministeren har besvaret et par spørgsmål, som man fra udvalgets side har stillet ham, hvorefter man er blevet enig om at indstille lovforslaget til det høje tings vedtagelse i uændret skikkelse. Jeg skal på udvalgets vegne anbefale lovforslaget til det høje tings vedtagelse.

Da jeg ikke på et tidligere tidspunkt i det høje ting har haft lejlighed til at udtale mig i anledning af nærværende lovforslag, vil det vel være naturligt, at jeg benytter lejlig-

heden til at gøre et par bemærkninger af historisk og principiel karakter i tilknytning til det, som min stedfortræder hr. Johan Nielsen og ærede medlemmer af dette høje ting fremførte under første behandling af sagen.

Allerede i landnamstiden herskede der på sin måde ordnede forhold på Færøerne. Landnamsmændene kom jo til øerne med deres skikke, sæder og faste retsbegreber. Dette kommer tydeligt frem i den berømte gamle færingsesaga, særlig i omtalen af Trond i Gate, der beskrives som en af de klogeste og retskyndigste mænd i Norden på den tid. Vi har hørt om det berømte saudebrev, hvis original nu findes i Sverige. Øernes isolerede forhold har selvfølgelig på enkelte områder skabt en særlig færøsk mentalitet og indstilling med hensyn til moral, begreber om ret og skel menneskene imellem. Men i det store og hele har de samme retsbegreber fæstnet sig i folkets bevidsthed, som tilfældet har været i den øvrige del af Danmarks rige og Norden i det hele taget. Det er måske i denne forbindelse værd at fremhæve, at respekten for menneskelivet og kravet om dets ukrænkelighed har i særlig høj grad gjort sig gældende iblandt den færøske befolkning på de enkelte øer derude i Atlanterhavet. Man siger således, at der i de sidste 200 år ikke har fundet noget manddrab sted på Færøerne eller for færøsk hånd. Dette må siges at være meget interessant, når man husker, at der er tale om et folk, som i de helt gamle dage levede som vikinger, hvis højeste mål og største ære var at kunne fortælle om, hvor mange der var faldet på deres færd i de blodige vikingeslag.

I det store og hele har som antydnet de samme retsbegreber og den samme retsbevidsthed udviklet sig på Færøerne som i den øvrige del af riget og Norden i det hele taget. Det falder derfor naturligt, at retsvæsenet er et fællesanliggende med tilbørlig hensyntagen til de særlige færøske forhold.

Jeg kan fuldt ud slutte mig til hr. Johan Niensens ønske om, at en færøing, der ellers er i besiddelse af de nødvendige kvalifikationer, har den samme ret som en dansker til at beklæde alle stillinger inden for øvrigheden i Danmark, derunder også dommerembedet på Færøerne.

[Møhr Dam.]

I nærværende lovforslag så lidt som i nogen anden lov findes der mig bekendt nogen diskriminerende bestemmelser over for færingerne med hensyn til beholdelse af embeder og andre topstillinger. Det glæder mig, at dette er blevet bekræftet og understreget af de forskellige ærede talere under første behandling af nærværende lovforslag.

Jeg lige så lidt som nogen af de ærede talere tror, at der i administrationen bevidst har gjort sig gældende nogen tendens til, at man ikke vil ansætte en færing som dommer, fordi han er færing. Hovedkravet til en dommer er, at han skal være lovkyndig, retfærdig og objektiv, upåvirkelig af slægts-, venskabs- og andre subjektive hensyn. Habiliteten må i alle tilfælde være til stede hos en dommer. I små forhold, hvor alle kender hinanden og man ikke kan undgå at komme under påvirkning af hinanden, kræves der en særlig stærk og helstøbt karakter af en dommer, for at han kan opfylde habilitetskravet. Det kan således på Færøerne i givne tilfælde måske være vanskeligere for en færing at bevare habiliteten end for en dansker. Men på den anden side vil færingen som regel have den fordel fremfor en fremmed mand, at han fra barndommen af har indlevet sig i folkets tænke-måde og livsbegreber, hvorved han i mange tilfælde er i stand til at børe sig ind i sagens nuancer og det, som ofte er afgørende for en sag, men som ikke giver sig til kende under selve proceduren.

Bestemmelsen om domsmænd er ikke medtaget i nærværende lovforslag. Jeg ved, at man på Færøerne har under overvejelse, hvorvidt man skal indføre disse; men man vil altid kunne komme tilbage hertil, når overvejelserne er tilendebragt.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg vil blot takke udvalget for det udførte arbejde og den enstemmige indstilling i betænkningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om statsanstalten for livsforsikring.

(Lovforslaget (nr. 68) findes i tillæg A. sp. 847, fremsættelsen i tidenden sp. 1267).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Tastesen: Det er ofte blevet sagt her i tinget, at man ønskede flere opsparingsfremmende foranstaltninger gennemført. Her har vi et godt lovforslag, som vil kunne fremme den private opsparring uden uheldige bivirkninger af nogen art. Lovforslaget vedrører direkte statsanstalten for livsforsikring, men dets virkninger med hensyn til præmiens størrelse kommer til at gælde for samtlige danske livsforsikringselskaber, idet forsikringsrådet har godkendt samme beregningsgrundlag for de private og kooperative forsikringselskaber som for statsanstalten.

Det vil i realiteten sige, at man fra den 1. januar 1966 her i landet kan få tegnet livsforsikringer til en præmie, der er ca. 15 pct. mindre end efter de hidtil gældende tariffer. Dette tilbud bør befolkningen tage imod. Gennem en øget livsforsikringstegning sikres den enkelte families økonomiske tryghed, hvis en af forsørgerne skulle falde bort, samtidig med at man foretager en opsparring, der efter lovforslaget vil blive bedre forrentet. Det vil jo være til gavn både for den enkelte familie og for samfundet som helhed.

Jeg vil i denne forbindelse minde om, at befolkningen endnu ikke i tilstrækkelig grad har taget imod de eksisterende tilbud om skattebegunstigelse for livsforsikring. Efter at fradragsgrænsen nu er forhøjet til 2.500 kr., har man gode muligheder for øget livsforsikringstegning, muligheder, som bør udnyttes. Efter hvad der foreligger oplyst for mig, bruger gennemsnitsskatteyderen